

Zavoljo ene ali več taci pomanjkljivosti se naznanilo, ne kakor bi za rabo ne bilo, nazaj dá. To se popravi po ustnem napovedovanji voznika. Ako bi pa on, ali če je prejemnik blaga zraven, leti pri izpeljavnem ali skozi peljanem blagu, kraja, kamor se blago pošilja, in poti, po kateri mora iti, povedati ne vedil, in bi se to tudi iz prinesenih vožnjih ali družih pisem zvediti ne moglo, je naznanilo neveljavno.

Kako se pošilja ime voznika ali barkovodja, potem znamenje in številke posód, ima colna uradnija predin blago dalje pustí, uradno zvediti in k naznanilu pripisati.

§. 10.

bb) Posebno pri vpeljavnem blagu.

Pri vpeljavnem blagu, od kterega se col ravno pri mejni colni uradni oddá, se zamore, če je blago za porabo v mestu colne uradnije, ali tudi zunej tega mesta (kraja), ne pa za kupčijo namenjeno, postava, da se mora od vsacega zvezka (paka) in vsake posode enega imena posebej naznaniti, koliko je blaga in kakošno je, v nemar pustiti.

4. Posebne potrebe naznanila za naukaz.

§. 11.

Naznanilo blaga, ki se drugi uradni v uradnoobravnavo odkaze, se mora vselej posebej za vsacega prejemnika poslanega blaga, izročiti. Ustno naznanovanje, kadar je dopušeno, uradnija v spremljavno pismo zaznamova, biti pa mora podpisano od naznanivca, ali če ti pisati ne zná, z lastnim znamenjem poterjeno in od dvéh prič pokrepcáno. Obstoji odkazano blago iz reči, ki so namenjene za vpeljavno zacolanje, in ktere zacolati odkazajoča uradnija pravico ima; in želí tudi naznanivec, ali tisti, ki pri colni obravnavi biti smé, da se preiskava zgodi po postavah, za zacolanje vpeljavnih reči predpisanih; so mora ta prošnja v naznanilu razložno zaznamovati.

5. Pripomočki za napravo naznanila.

§. 12.

Vsakemu je pripušeno: se, predin naznanilo napravi, brez plačila poslužiti uradnih tehtnic (vág), mér, ali drugih uradnijskih naprav, najti težo ali velikost, ktere potrebuje, kolikor se more zgoditi brez motenja redú v uradnem opravilu, da s to pomočjo naznanilo natanjko izdelati zamore.

Zgodovinske reči.

4. Kaj je ajdovski zid za Verhniko?

Ko se potuje od Verhniko po Idrijski cesti, se bolj bistrim očém kako uro od terga dalje na obéh straneh poti kažejo ostanjki starega zida, kteri z enega verha vprek na drugega gré. To je, kakor ljudjé tukej pravijo, ajdovski zid.

Ako se sled tega zida dalje preiskuje, se njegov začetek najde na Špiklu, nekem verhu na desni strani od Idrijske ceste, kakošno pol ure od nje proč proti severju v Zaplaninski soseski. Na drugi strani pa je ti zid znati do velike ceste blizo cesarske hiše, in tudi dalje proti novi železnici; ondi so zdaj veliko tega zida prekopali, ter so pesek za nove zidarje porabili. Vender še unstran železnice v Raskovcu se ti zid sledi skozi gojzd nad Bistvo in Borovnico proti Itaklani in še naprej do Obloške strani.

Toliko vém iz ust častitega gosp. Svetličiča, kaplana na Verhniko, kteri je za temi starinami z radostjo sledú iskal; — lahko, da se to zidovje še dalje proti Horvatii steguje. Po tem, kar je znanega, se zid

vleče od severo-zahoda proti jago-izhodu okrog treh milj na dolgost; v nekterih krajih je komaj iz tal znati, v drugih je skoraj za moža visok; kamnje v njem ni sploh debelo, pesek pa je bolj okrogel, ne kakor se v hribih koplje, ampak kakor se pri vodah in v ravninah najde.

Od tega zida Schönleben in Valvasor nič ne povesta; Linhart ga nekoliko za Verhniko pozna, pa meni, da je ostanek stare ceste; le v doneskih zgodovinskega društva od l. 1850 in 1851 je nekoliko več popisano, pa njegov pomen ni razložen.

Iz kterega časa bi pač ti zid utegnil stati, in zakaj je bil napravljen? Na stare rimske čase bi bilo nar pred soditi, zakaj Rimljani so imeli posebno navado mejne dolge zidove staviti, kakor se še najdejo ostanjki med Donavo in Tiso na Ogerskem, med Renom in Donavo na Švabskem, med dvojem morjem v Škocii; in rimski mejniki so na Krajnskem nekaj časa ravno v juliških planinah stali. Japidio in Karnio namreč na južni strani planin so Rimljani v letu 117 pred Kristusom v svojo last pripravili; zemlja proti izhodu in severju pa je ostala še svobodna; Noričani, Panonci in Japodje, hrabri vojaki, so jo varovali. Tim narodom, posebno Japodom nasprot, bi bili Rimljani utegnili imenovani zid postaviti, in mesta Metul in Terpo od svoje posesti odgraditi; s tim zidom je bil morebiti tudi stari zid zvezan, kterega ostanjki se še pri Reki najdejo. In to bi veljalo za tisti čas, preden je cesar August v letu 32 pred Krist. vse Japode pod rimski jarm spravil, Metul in Terpo, mesti pri Oblokah in Ložu, s kervavo bitvo zmagal.

Sicer bi kdo zamogel reči, da so Japodje to ograjo rimskim silam nasprot postavili; vender veliko delo je bolj Rimljanom podobno, kakor Japodom, kterim bi bila pri vsi hrabrosti taka stavba pred ko ne pretežavna bila. Pomniti je dalje še to, da kakor se na južnem koncu tega zida najdejo ostanjki terdnjav pri Ložu in Oblokah, se kaj enacega tudi na severnem koncu sledi; pri Zaplani in pri Žazarji, pol drugo uro nad Verhniko, so kraji po imenu veliko in malo Gradiše. Posebno ima veliko Gradiše pri Žazarji vso podobo stare terdnjave; od dalječ se vidijo ostanjki nekdanjih prekopov, dasiravno je visoki grič z njivami preoran; tudi zemlja v nekterih krajih pod drevesom bobni kakor da bi bila spodej preobočena, in po pripovedih so že ondi tudi ktero malo starino našli, semtertje na kamnje, kakor ostanek prejšnega zida, zadeli.

Ako te Gradiša niso od pred, bi utegnile tudi iz tistega časa biti, ko so rimski vojaki med Emono in Navportom v letu 15 po Krist. v staniši bili; tiktat so zoper svoje poveljnike vstali, ker so se le v neobdelanih hribih in v makuznah truditi mogli; strah pred luno, ki je ravno mraknila, je njih vstajo pokrotil.

S temi svojimi besedami ne mislim omenjenega prasanja sam dognati; marveč menim, da imamo na Krajnskem še dosti kopati in iskati.

P. Hicinger.

Za poduk in kratki čas.

Čast ženskega spóla v družbi človeštva.

Mož je glava, žena serce; v njem razúm, v njej čutstvo biva. Mož se z overami, s protivnostmi bojuje, žena prenaša žalosti in prenaša skérbí; on je hraber, oster, ona čutljiva, ljubeznjiva in mila deležnica vsega dobrega, pa tudi vsih nadlog na različnih potih življenja. In tako oba spóla v ljubezni vodita človeštvo k vedno višjej popolnosti.

Mož se trudi v zunanjem svetu, njegova opravila so težavna, občinstvo je cilj njegovega prizadevanja, on skérbí za domovino, za narod, za svet. Žena marljivo